

ФІНАНСОВЕ ПЛАНУВАННЯ ЯК ЗАХІД ПОКРАЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

Лищенко М.О., к.е.н., доцент кафедри статистики, АГД та маркетингу, СНАУ

Фінансове планування є необхідним елементом управління економікою. Необхідність фінансового плану полягає в тому, щоб дати можливість керівництву підприємства мати уявлення про те, які фінансові ресурси, у яких обсягах і звідки надходять, на які цілі витрачаються, виявити резерви збільшення власних фінансових ресурсів, сприяти дотриманню режиму економії та здійснення контролю за цільовим використанням коштів. Фінансовий план кожне підприємство складає самостійно за встановленою формою. Так, фінансовий план державного підприємства містить такі розділи:- джерела формування та надходження коштів;- приріст активів підприємства;- повернення залучених коштів;- витрати, пов'язані з внесенням обов'язкових платежів у бюджет і державні цільові фонди;- покриття збитків минулих років.

У підвищенні ефективності виробництва велику роль відіграє оперативне управління. Разом з тим ефективність управління виробничими процесами, регулювання розрахунків з працівниками підприємства, покупцями та постачальниками, ланками фінансово-кредитної системи, забезпечення платоспроможності підприємства значною мірою залежать від організації оперативного фінансового планування, яке включає складання насамперед платіжного календаря – це документ, у якому відображаються поточні надходження коштів підприємства на певний період. Вихідною складовою фінансового механізму є фінансове планування і прогнозування. За його допомогою залучаються інші структурні елементи фінансового механізму, такі як фінансові показники, норми і нормативи, ліміти, резерви, фінансові стимули. У процесі фінансового планування визначаються обсяги фінансових ресурсів, які створюватимуться в державі в цілому, обсяги ресурсів, що зосереджуватимуться й розподілятимуться через бюджетну систему й інші фінансові інститути, а також тих, які перебуватимуть у розпорядженні підприємницьких структур і населення. Механізм фінансового планування тісно пов'язаний з особливостями системи управління, в рамках якої здійснюється планування на мікроекономічному рівні. Отже, від науково виваженої фінансової політики держави стосовно законодавчого забезпечення усіх видів фінансового планування залежить майбутнє мікроекономічного рівня, який, у свою чергу, суттєво впливатиме на розвиток держави в цілому. Фінансове планування дає змогу розв'язати такі конкретні питання: які грошові кошти може мати підприємство в своєму розпорядженні; які джерела їх надходження; чи достатньо фінансових ресурсів для виконання накреслених завдань; яка частина коштів має бути перерахована в бюджет, позабюджетні фонди, банкам та іншим кредиторам; як повинен здійснюватися розподіл та використання прибутку на підприємстві; як забезпечується реальна збалансованість планових витрат і доходів підприємства на принципах самоокупності та самофінансування. У фінансовому плануванні використовується балансовий метод. Його зміст полягає в тім, що не тільки балансуються підсумкові показники доходів і витрат, а для кожної статті витрат зазначаються конкретні джерела покриття. При цьому використовуються різні способи: нормативний, розрахунково-аналітичний, оптимізації планових рішень, економіко-математичного моделювання.

Фінансове планування (крім уже згаданих способів розрахунків) потребує широкого використання економіко-математичного моделювання. Цей спосіб уможливорює знаходження кількісного вираження взаємозв'язків між фінансовими показниками та факторами, які їх визначають. Економіко-математична модель - це точний математичний опис факторів, які характеризують структуру та закономірності зміни даного економічного явища і здійснюються з допомогою математичних прийомів. Економіко-математичне моделювання дає змогу перейти в плануванні від середніх величин до оптимальних варіантів. Підвищення рівня наукової обґрунтованості планування потребує розробки кількох варіантів планів виходячи з різних умов та шляхів розвитку підприємства з наступним вибором оптимального варіанта фінансового плану.